АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

25.10.2022 м. Дніпро №54/8-рк/к

Матвіївська сільська рада
(Інформація, доступ до якої обмежено)

Про здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши службову записку Відділу досліджень і розслідувань в Запорізькій області від 25.10.2022 № 54-03/95сл,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(1) Адміністративна колегія Відділення надає рекомендації в порядку, передбаченому частиною шостою статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України».

(2) Відділенням відповідно до покладених на нього завдань та повноважень, визначених статтями 3 та 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (далі – Закон), з метою здійснення заходів державного контролю за дотриманням органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі в частині порядку погодження з органами Антимонопольного комітету України нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію та їх прийняттям, здійснюється контроль дотримання законодавства про захист економічної конкуренції під час прийняття органами місцевого самоврядування рішень, що стосуються встановлення ставок плати за землю і ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та встановлено таке.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКОГО АНАЛІЗУЄТЬСЯ

(3) Матвіївська сільська рада (Інформація, доступ до якої обмежено) [далі – Матвіївська сільська рада].

(4) Згідно витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань від 25.01.2022, основним видом економічної діяльності Матвіївської сільської ради є: (Інформація, доступ до якої обмежено), організаційно-правова форма - орган місцевого самоврядування.

(5) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів визначено

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

(6) Статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено:

- сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(7) Згідно з частиною п’ятою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.

(8) Таким чином, Матвіївська сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Матвіївську сільську територіальну громаду у (Інформація, доступ до якої обмежено) з адміністративним центром у (Інформація, доступ до якої обмежено), здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.

(9) Згідно із статтею 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», первинним суб’єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об’єднання територіальних громад», можуть об’єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

(10) Матвіївська сільська територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 713-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад (Інформація, доступ до якої обмежено)», шляхом об'єднання територіальних громад (населених пунктів) Матвіївської, Дружелюбівської, Купріянівської сільських рад та Кам’яної селищної ради (Інформація, доступ до якої обмежено).

(11) Постановою Верховної ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів» (Інформація, доступ до якої обмежено) ліквідовано та утворено (Інформація, доступ до якої обмежено) (до якого входить територія Матвіївської сільської ради).

(12) До Матвіївської сільської територіальної громади входить 12 населених пунктів: с. Дружелюбівка, с. Новософіївка, с. Новоіванівське, с. Українка, с-ще. Гасанівка, с. Матвіївка, с. Бекарівка, с. Купріянівка, с. Мала Купріянівка (Кіровське), с. Троянди, с. Яковлеве, смт. Кам’яне.

(13) Як орган місцевого самоврядування, Матвіївська сільська рада є суб’єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ЗІ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

(14) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(15) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

(16) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в

Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідну територіальну громаду та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(17) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

(18) Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

(19) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.

(20) Також статтею 69 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до Податкового кодексу України встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України.

(21) Земельні відносини, які виникають під час забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави регулюються Земельним кодексом України, Податковим кодексом України, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про оренду землі» та іншими нормативно – правовими документами у цій сфері.

(22) Згідно зі статтею 206 Земельного кодексу України, використання землі в Україні є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка. Плата за землю справляється відповідно до закону.

(23) Відповідно до пункту 35 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних та міських рад є затвердження ставок земельного податку відповідно до Податкового кодексу України.

(24) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:

– рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

– нейтральності оподаткування - установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платників податків.

(25) Згідно зі статтею 10 Податкового кодексу України до місцевих податків належить, зокрема, податок на майно

(26) Відповідно до статті 265 Податкового кодексу України податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та **плати за землю**.

(27) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків

та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.

(28) **Платою за землю** визначено обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі **земельного податку** або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (підпункт 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України).

(29) Відповідно до статті 269 Податкового кодексу України платниками плати за землю є:

- платники земельного податку - власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
- платники орендної плати - землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди.

(30) Податковим кодексом України визначено певні межі встановлення розміру ставки плати за землю.

(31) Статтею 274 Податкового кодексу України зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).

(32) В статті 277 Податкового кодексу України зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

(33) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про оцінку земель» грошова оцінка земельних ділянок залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною. В той же час, нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується, зокрема для визначення розміру земельного податку.

(34) Згідно з підпунктом 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

(35) Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території, як передбачено пунктом 284.1 статті 284 Податкового кодексу України.

(36) При цьому, пунктом 30.5 статті 30 Податкового кодексу України передбачається, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.

(37) Тобто встановлення пільг (розмірів ставок) щодо сплати земельного податку не повинно призводити до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринку.

(38) Відповідно до статті 15 Податкового кодексу України, платниками податків визнаються **фізичні особи** (резиденти і нерезиденти України), **юридичні особи** (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом.

(39) Статтею 50 Цивільного кодексу України регламентовано право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, положеннями якої визначено, що право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.

(40) Згідно зі статтею 51 Цивільного кодексу України, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не випливає із суті відносин.

(41) З огляду на це фізичні особи-підприємці прирівняні до юридичних осіб та охоплюються спільним поняттям «суб'єкт господарювання» та є конкурентами (учасниками) на певному ринку. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРЕДМЕТА РЕКОМЕНДАЦІЙ

(42) Рішення Матвіївської сільської ради від 24.06.2021 №3 «Про встановлення плати за землю на території Матвіївської сільської ради на 2022 рік» (далі – Рішення від 24.06.2021 № 3), яке набуло чинності з 01.01.2022, затверджено, зокрема, ставки земельного податку згідно з додатком 2.1 (пункт 2 Рішення від 24.06.2021 № 3). Вказані ставки земельного податку застосовуються в 2022 році.

(43) Рішенням Матвіївської сільської ради від 23.06.2022 № 4 «Про встановлення плати та податкових пільг земельного податку на території Матвіївської сільської ради» (далі – Рішення від 23.06.2022 № 4), затверджено ставки земельного податку згідно з додатком 1 цього рішення. Затверджені Рішенням від 23.06.2022 № 4 ставки земельного податку набирають чинності з 01.01.2023, без визначеного кінцевого терміну їх застосування.

(44) В Додатку 2.1 Рішення від 24.06.2021 №3, в додатку 1 Рішення від 23.06.2022 № 4 встановлено ставки земельного податку на землі адміністративно-територіальних одиниць – населених пунктів: с. Матвіївка, смт. Кам'яне. с. Дружелюбівка, с. Новософіївка, с. Новоіванівське, с. Українка, сел. Гасанівка, с. Бекарівка, с. Купріянівка, с. Мала Купріянівка (Кіровське), с. Троянди, с. Яковлеве (код КОАТУУ 2321583601).

(45) Розміри ставок земельного податку, зазначені в Додатку 2.1 до Рішення від 24.06.2021 № 3, в додатку 1 Рішення від 23.06.2022 № 4, встановлено на

- земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження),

- земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

(46) Крім того, у Додатку 2.1 Рішення від 24.06.2021 №3, в додатку 1 Рішення від 23.06.2022 №4 передбачені різні ставки земельного податку для юридичних осіб та для фізичних осіб в межах одного виду цільового призначення земель та однієї групи земельних ділянок (земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження) або земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено), зокрема для земель з цільовим призначенням: «01. Землі сільськогосподарського призначення», «02. Землі житлової забудови», «03. Землі громадської забудови» (дивись таблицю):

Таблиця

Вид цільового призначення земель		Ставки земельного податку (відсотків від нормативної грошової оцінки)			
		За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)		За земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
Код	Назва	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
01	**Землі сільськогосподарського призначення**	х	х	х	х
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (крім земель, що передані в оренду ФОП)	1,000	1,000	**3,000**	**1,500**
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (землі, що передані в оренду ФОП)	1,000	1,000	**3,000**	**1,500**
01.02	Для ведення фермерського господарства	1,000	1,000	**3,000**	**1,500**
01.04	Для ведення підсобного сільського господарства	1,000	1,000	**3,000**	**1,500**
01.10	Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**
01.11	Для надання послуг у сільському господарстві	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**
01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	1,000	1,000	**3,000**	**1,500**
02	**Землі житлової забудови**	х	х	х	х
02.01	Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)	**0,080**	**0,070**	**2,000**	**1,500**
02.02	Для колективного житлового будівництва	0,050	0,050	**2,000**	**1,500**
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	0,100	0,100	**2,000**	**1,500**
02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	0,100	0,100	**2,000**	**1,500**
02.05	Для будівництва індивідуальних гаражів	0,050	0,050	**2,000**	**1,500**
02.06	Для колективного гаражного будівництва	0,100	0,100	**2,000**	**1,500**
02.07	Для іншої житлової забудови	0,100	0,100	**2,000**	**1,500**
02.08	Для цілей підрозділів 02.01-02.07 та для збереження та використання земель ПЗФ	0,100	0,100	**2,000**	**1,500**
02.09	Для будівництва і обслуговування паркінгів та автостоянок на землях житлової та громадської забудови	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**
02.10	Для будівництва і обслуговування	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**

	багатоквартирного житлового будинку з об'єктами торгово-розважальної та ринкової інфраструктури				
03	**Землі громадської забудови**	x	x	x	x
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	1,000	1,000	**2,000**	**1,500**
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	0,500	0,500	**2,000**	**1,500**
03.10	Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури	2,000	2,000	**2,000**	**1,500**

(47) Як вбачається з даних вищенаведеної таблиці, Матвіївською сільською радою встановлено Рішенням від 24.06.2021 № 3 (Додаток 2.1) - на 2022 рік, Рішенням від 23.06.2022 № 4 (додаток 1) - з 01.01.2023 різні розміри ставок земельного податку в залежності від правового статусу власника земельної ділянки (фізична або юридична особа), зокрема:

- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження):

- за кодом *«02.01. Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)»: для юридичних осіб – 0,080%, для фізичних осіб – 0,070%;*

- за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено:

- *за кодами «01.01. Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва», «01.02. Для ведення фермерського господарства», «01.04 – Для ведення підсобного сільського господарства»: для юридичних осіб – 3,000%, для фізичних осіб – 1,500%;*

- *за кодами «01.10. Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства», «01.11. Для надання послуг у сільському господарстві: для юридичних осіб», «01.12. Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції», «01.13. Для іншого сільськогосподарського призначення», «02.01 – Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)», «02.02 Для колективного житлового будівництва», «02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку», «02.04 Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання», «02.05 Для будівництва індивідуальних гаражів», «02.06 Для колективного гаражного будівництва», «02.07 Для іншої житлової забудови», «02.08 Для цілей підрозділів 02.01-02.07 та для збереження та використання земель ПЗФ», «02.09 Для будівництва і обслуговування паркінгів та автостоянок на землях житлової та громадської забудови», «02.10 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку з об'єктами торгово-розважальної та ринкової інфраструктури», «03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі», «03.08 Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування», «03.10 Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури»: для юридичних осіб – 2,000%, для фізичних осіб – 1,500%.*

(48) Відповідно до підпункту 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, самозайнята особа - платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

(49) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою – підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною

особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).

(50) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність.

(51) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.

(52) На відміну від юридичних осіб фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.

(53) За інформацією Головного управління Державної податкової служби у (Інформація, доступ до якої обмежено) (лист від 29.08.2022 № 614/6/08-01-04-09) у 2022 році суб'єкти господарювання не сплачували земельний податок:

- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) за кодом *02.01;*
- за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено: *за кодами 01.01, 01.0., 01.04, 01.10., 01.11, 01.12, 01.13, 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08, 02.09, 02.10, 03.07, 03.08, 03.10.*

(54) Разом з тим, законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо придбання у власність суб'єктами господарювання різної форми власності земельних ділянок, зокрема тих, що зазначені в пункті 46 цих рекомендацій, та подальшого здійснення певної підприємницької діяльності з використанням таких ділянок,.

(55) Тобто, вступ на товарні ринки в територіальних межах Матвіївської сільської громади суб'єктів господарювання - юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців є відкритим.

(56) При цьому, суб'єкти господарювання, які сплачуватимуть земельний податок за ставкою, встановленою Додатком 2.1 Рішення від 24.06.2021 № 3 (на 2022 рік), додатком 1 Рішення від 23.06.2022 № 4 (з 01.01.2023) для фізичних осіб та юридичних осіб, при наданні певного виду послуг будуть діяти в одних територіальних межах та сплачувати земельний податок за одним кодом цільового призначення земельних ділянок. В такому випадку, учасники одного товарного ринку, фізичні особи – підприємці та юридичні особи, будуть конкурентами.

(57) Коли суб'єкти господарювання є конкурентами на будь-якому з товарних ринків, то сума сплаченого земельного податку, у разі встановлення для фізичних осіб (фізичних осіб-підприємців) та юридичних осіб різних ставок, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції суб'єктам господарювання, оскільки такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою земельного податку.

(58) Крім того, враховуючи вищенаведене, окремим суб'єктам господарювання, а саме: фізичним особам-підприємцям створюються більш сприятливі умови для розвитку підприємницької діяльності, ніж для інших учасників певного товарного ринку, оскільки в даному випадку для юридичних осіб умови для розвитку підприємницької діяльності стають гіршими ніж для інших учасників певного товарного ринку внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив державного органу (в даному випадку - прийняття Матвіївською сільською радою Рішення від 24.06.2021 № 3 (в 2022 році),

Рішення від 23.06.2022 № 4 (з 01.01.2023).

(59) Таким чином, встановлені Матвіївською сільською радою Рішенням від 24.06.2021 № 3 (Додаток 2.1) на 2022 рік, Рішенням від 23.06.2022 № 4 (додаток 1) – з 01.01.2023 різні розміри ставок земельного податку, для юридичних осіб та для фізичних осіб на однакові види цільового призначення земель, а саме:

за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження), зокрема:

- за кодом *«02.01. Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)»: для юридичних осіб – 0,080%, для фізичних осіб – 0,070%;*

за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено, зокрема за кодом:

- *за кодами «01.01. Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва», «01.02. Для ведення фермерського господарства», «01.04 – Для ведення підсобного сільського господарства»: для юридичних осіб – 3,000%, для фізичних осіб – 1,500%;*
- *за кодами «01.10. Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства», «01.11. Для надання послуг у сільському господарстві: для юридичних осіб», «01.12. Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції», «01.13. Для іншого сільськогосподарського призначення», «02.01 – Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)», «02.02 Для колективного житлового будівництва», «02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку», «02.04 Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання», «02.05 Для будівництва індивідуальних гаражів», «02.06 Для колективного гаражного будівництва», «02.07 Для іншої житлової забудови», «02.08 Для цілей підрозділів 02.01-02.07 та для збереження та використання земель ПЗФ», «02.09 Для будівництва і обслуговування паркінгів та автостоянок на землях житлової та громадської забудови», «02.10 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку з об'єктами торгово-розважальної та ринкової інфраструктури», «03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі», «03.08 Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування», «03.10 Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури»: для юридичних осіб – 2,000%, для фізичних осіб – 1,500%;*

в подальшому можуть призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність в одних територіальних межах і сплачують земельний податок за одним кодом цільового призначення земельних ділянок, та мати негативні наслідки для конкуренції.

5. ВИСНОВКИ

(60) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України органам влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачені законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки із цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони та інших загальносуспільних інтересів.

(61) Статтею 25 Господарського кодексу України передбачено:

- органам державної влади та органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що

визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку;

- уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.

(62) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(63) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь – яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов, за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.

(64) Так, статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлюється перелік форм, в яких може реалізовуватись негативний (антиконкурентний) вплив органів влади.

(65) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(66) Абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачається, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(67) Під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) необґрунтованих змін у можливостях учасників ринку конкурувати між собою на ринку. При цьому окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких і є вплив державних органів. На відміну від усунення чи обмеження конкуренції, які супроводжуються структурними змінами на ринку, спотворення конкуренції не впливає на

структуру ринку – вона може залишатися незмінною і, на відміну від недопущення конкуренції, навіть формально конкурентною

(68) Отже, нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вилив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.

(69) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(70) Відповідно до пункту третього статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(71) Отже, дії Матвіївської сільської ради (Інформація, доступ до якої обмежено), які полягають у:

- встановленні *в рішенні від 24 червня 2021 року №3 «Про встановлення плати за землю на території Матвіївської сільської ради на 2022 рік» (Додаток 2.1)* на 2022 рік на території Матвіївської сільської територіальної громади різних розмірів ставок земельного податку в межах одного коду цільового призначення земельних ділянок, в залежності від правового статусу власника земельної ділянки для фізичних та юридичних осіб,

- встановленні *в рішенні від 23 червня 2022 року №4 «Про встановлення плати та податкових пільг земельного податку на території Матвіївської сільської ради»», (Додаток 1)* з 01.01.2023 на території Матвіївської сільської територіальної громади різних розмірів ставок земельного податку в межах одного коду цільового призначення земельних ділянок, в залежності від правового статусу власника земельної ділянки для фізичних та юридичних осіб,

за певних умов можуть набути ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного абзацом сьомим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання окремим групам суб'єктів господарювання інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

6. ПІДСТАВИ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(72) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

(73) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами

адміністративно-господарського управління та контролю.

(74) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, з метою здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та умов, що їм сприяють, керуючись частиною шостою статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Матвіївській сільській раді (Інформація, доступ до якої обмежено) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Матвіївській сільській раді (Інформація, доступ до якої обмежено) вжити заходів, спрямованих на запобігання порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом забезпечення для суб'єктів господарювання однакових умов конкуренції при встановленні ставок зі сплати земельного податку в межах одного коду цільового призначення земельних ділянок.

Рекомендації Відділення підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Відділення протягом 10 днів з дня їх отримання.

Голова Колегії Лариса ГРЕЧАНА

БАЛЮРА Ніна